

Návrhář

Marius Gabriel

Christian Dior



Román o počátku kariéry
Christiana Diora

Marius Gabriel
NÁVRHÁŘ

Tato kniha je fikce. Jména, postavy, organizace, místa i události jsou dílem autorovy obrazotvornosti nebo jsou použity v rámci fiktivního vyprávění. Jakákoli případná podobnost se skutečnými osobami, žijícími či zemřelými, a událostmi je zcela náhodná.

The Designer © 2017 by Marius Gabriel

First published by Lake Union Publishing, Seattle, USA

This edition is made possible under a licence arrangement originating with Amazon Publishing, www.apub.com, in collaboration with Kristin Olson Literary Agency s. r. o.

Translation © Věra Kotábová, 2018

Czech edition © Metafora, 2018

All rights reserved

ISBN 978-80-7625-011-6 (pdf)

Marius Gabriel

NÁVRHÁŘ

Přeložila Věra Kotábová



Pro Mervat



KAPITOLA 1.

COPPER byla vdaná sotva půldruhého roku a nemyslela si, že je bůhvíjakou odbornicí na manželství. Ale věřila, že pozná, kdy to v něm drhne. A v tuhle chvíli si byla docela jistá, že její vlastní svazek má vážné problémy.

Poslouchala právě rozhovor svého manžela s francouzským partyzánem a přitom si vybavovala rady, které vyčetla z ženských časopisů, jež pro ni byly zdrojem vědomostí o vztazích v situaci, kdy se nemohla poradit s matkou ani s kamarádkami. Svého muže „nesekýrovala, nerýpala do něj ani si mu nestěžovala“. Rozhodně neustále „nevyžadovala nové šaty“, ale zároveň se měla na pozoru, aby „nevypadala zanedbaně či neupraveně“. A v podmínkách válkou sužované Paříže dělala, co mohla, aby „nepodávala blafy servírované na špinavém nádobí a pobryndaných ubrusech“.

Ale třebaže se vyvarovala všech výše popsaných prohřešků, často nevěděla, kde se její muž do dvou v noci vyskytoval, či rtěnku měl na límečku od uniformy a proč se k ní choval, jako by byla kus nábytku.

„Je tu něco k jídlu?“ zeptal se Amory Heathcote a hodil jí na stůl list s klikyháky. Byla nejen jeho manželkou, ale také asistentkou, tudíž jí příslušelo přepsat těsnopisné poznámky, aby je agentura mohla poslat do Států. Zároveň měla jako jeho manželka na starosti domácnost, starala se o jeho pohodlí a izolovala jej pokud možno od všech běžných životních starostí.

„Je tu víno, chleba a sýr.“

„Nic jiného?“ Její muž se tvářil podrážděně.

„Zeptám se paní domácí.“ Obyvatelé čerstvě osvobozené

Paříže byli dojemně velkorysí, pokud šlo o dárky pro Američany, ale vzhledem tomu, že sami byli napůl vyhladovělí, nebylo snadné dostat se k pořádnému proviantu.

Copper zašla za domácí a vrátila se s jednou nožičkou francouzské klobásy a čtyřmi vařenými vejci. Amory a Francois Giroux kouřili na mrňavé terase nad ulicí Rivoli, která ještě nesla stopy nedávných pouličních bojů pařížského povstání. Pozorovali čtyřčlennou americkou hlídku, která flirtovala se skupinkou francouzských děvčat. Jejich smích se nesl až nahoru na balkon.

„Víte, jak říkáme vašim vojákům?“ prohodil Giroux. „Přežvýkavci.“

„To nezní moc lichotivě,“ poznamenala Copper.

Giroux pohlédl na scénku pod sebou a zamračil se. „Vykračují si po Paříži, jako by jim patřila, a nabízejí na setkání žvýkačky a bonbony. Nejsme malé děti.“

„Jen se snaží být vstřícní.“

„Jsem Francouz a komunista, madam. Dal bych přednost tomu nebyt pod žádnou patronací, ani německou, ani americkou.“

„To jsem zvědavá, jestli nám někdy odpustíte, že jsme vás osvobodili,“ opáčila Copper. Francouzská hrdost po letech mizerie a pokořování ze strany německých okupantů by se dala přirovnat k jezkovi: navenek pichlavá a pod povrchem citlivá.

„Ulice bývaly plné šedivých uniforem. Teď jsou pro změnu khaki.“ Giroux je poslední čtyři hodiny zásoboval více či méně uvěřitelnými příhodami, v nichž zpravidla hrál úlohu hrdiny při osvobození Paříže. A protože měl tušení, že jejich zájem o jeho osobu poněkud uvadá, otázal se: „Třeba byste chtěli dnes odpoledne vidět něco zvlášť pozoruhodného?“

„V jakém smyslu pozoruhodného?“ zeptal se Amory.

Giroux zamáčkľ camelku. „Kolaboranti si myslí, že se schovají a uniknou, ale to se pletou. Najdeme ty zrádce jednoho po druhém a zjednáme spravedlnost.“

„Myslíte divoké čistky?“

„Ano. Dneska někoho potrestáme.“

Amory nastražil uši. „Určitě bych to rád viděl,“ připustil. „Počkáme na Fritchleyho-Bounda. Bude chtít jít s námi.“ Otočil se ke Copper. „Kde je?“

„Kde asi myslíš?“

Po osvobození Paříže vypukla jedna velká oslava a George Fritchley-Bound musel být u toho. O britském novináři, který se k nim před pár týdnů připojil, bylo známo, že si nenechá ujít žádný večírek. Absolvent Etonu byl víceméně pořád pod parou, ale z nějakého nejasného důvodu si ho oba oblíbili.

Jídlo už bylo na stole, a tak začali bez něho. Bageta nebyla nejčerstvější, klobása byla dost vyschlá a víno už také mělo svůj nejlepší čas za sebou, ale všichni měli hlad.

„Kdo je ten zrádce?“ zeptal se Amory.

Giroux se usilovně pokoušel uříznout kousek klobásy. „Někdo, kdo uškodil Francii. Nechte se překvapit.“

„Zabijí ho?“

„Možná.“

Copper se otřásla. Při spojenecké invazi, kdy se Evropou cestou na Berlín valila vlna mužů a vojenské techniky, už viděli spousty hrůz. V Paříži to teprve začínalo.

Zdálo se, že Amorymu je osud oněch hrozivě zmrzačených a mrtvých lidí lhostejný. Ovšem Amory byl válečný zpravodaj a musel se proti tomu obrnit. Ale přestože ho Copper milovala, byl to ten nejméně soucitný muž, kterého znala.



Za chvíli dorazil Fritchley-Bound. Vlastně spíš dorazilo jeho tělo, podpírané dvěma vojáky. Byl namol.

„Na Anglána je to prima chlápek,“ popadal dech jeden z mariňáků (Fritchley-Bound byl pořádný kus mužského a do bytu vedla pěkná řádka schodů). „Jen neví, kdy přestat. Kam ho chcete?“

Převzali si Fritchleyho-Bounda od kamarádů z mokré čtvrti a uložili ho do postele. Copper ho po předchozích zkušenostech otočila na bok a na dosah mu připravila plechové umyvadlo. Proti všemu očekávání otevřel Fritchley-Bound jedno krví podlité oko a upřel je na ně. „Znemožnil jsem se?“

„Ne víc než obvykle,“ odušil Amory. „Ale zmeškáš příležitost. Giroux nás vezme na nějakou odplatnou akci hnutí odporu.“

„To je ale prevít. Ten si to užívá.“ Pokusil se posadit, ale

vzápětí se chytil za hrudník. Obličej, který vypadal jako karmínová kožená maska, mu zesinal. Museli ho zachytit, aby nesklouzl na podlahu. Prosebně vzhlédl ke Copper. „Copper, kamarádko.“

„Ne, Georgi. Nebudu se dívat, jak někoho zabíjejí.“

„Prosím. Udělej to pro mě.“

„Ne.“

„Byla bys moje spása. Dvojitý zásah. Vydavatel bude šťastím bez sebe a já si zachráním kariéru.“ Pověsil se jí na ruku. „Foťák je tamhle ve skříni. Na filmu je ještě pár prázdných políček.“

„K čertu s tebou, Georgi,“ odsekla rozzlobeně. „Takhle už to dál nejde.“

Mávl velkou ochablou paží – těžko říct, jestli to bylo souhlasné gesto nebo chtěl odmítnout její protest – a zhroutil se zpátky na postel, obličej mrtvolně bledý.

Amory pozdvihl obočí. „Poslední přání umírajícího. Ty mu ho chceš odmítnout?“

„Klidně.“ Copper zašátrala ve skříni. „Rozhodně mu nebudu zakládat nový film. Jestli je film plný, má smůlu.“ Zkontrolovala zadní stranu předválečné rolleiflexky (Fritchley-Bound se paradoxně spoléhal na starý dobrý německý fotoaparát). Na filmu zbývalo ještě půl tuctu prázdných okének. „Sakra!“

„Nemusíš s námi chodit, jestli nechceš,“ nabídl Amory.

Fritchley-Bound zachrápal a to ho probralo. „Jen jdi. Statečná holka. Budeš moje spása. Máš moji nehynoucí vděčnost.“

„Kolikrát to ještě udělá?“ Rozzlobeně si přehodila fotoaparát přes rameno. „Všichni mě využíváte. Už toho mám plné zuby. No tak. Pojďme už.“



Už ani nedokázala spočítat, kolikrát za Fritchleyho-Bounda zaskakovala, protože byl zpitý tak, že nemohl pracovat. Pořizovala pro něho záběry, a dokonce za něj psala články. Stačilo mu udělat jen pár oprav roztrěsenou tužkou a vesele posílal do redakce její práci jako svou vlastní. Oplátkou nedostala nic kromě jeho vděčnosti a vědomí, že mu za-

chraňuje kariéru. Fritchley-Bound se řítil vstříc neodvratné katastrofě. Jednoho krásného dne noviny zjistí, jak se věci ve skutečnosti mají, a to bude jeho konec.

Nadskakovala na tvrdém sedadle džípu a pozorovala, jak se kolem míhají pařížské ulice. Vzduch byl prosycený vůní koňského hnoje. Město skomíralo nedostatkem benzínu, a tak se vrátilo do devatenáctého století. Na bulvárech drkotaly povozy a kočáry tažené koňmi. Automobilová doprava se omezovala na pár taxíků a džípů, jako byl ten jejich, plných vojáků, novinářů a dalších válečných souputníků.

Budovy byly tu a tam poškozené povstaleckými boji. Projeli kolem několika ohořelých nákladáků a v Tuilerijských zahradách minuli jeden zle pochroumaný německý tank, ale vesměs vzato vypadala Paříž skvostně. Ve srovnání s Londýnem, kde strávili několik týdnů začátkem roku, byla Paříž veselá, lemovaná zelení a blýskající se odlesky zlata. Hrdě prohnutá silueta Eiffelovy věže čněla nad stromy a střechami a odrážela se proti blankytnému nebi, všude vlály trojbarevné francouzské vlajky a ulice byly plné dívek na kolech.

„Člověk by ani neřekl, že tu byla válka,“ poznamenala Copper.

„Taky nebyla,“ utrousil Amory uštěpačně. „Kapitulace je o hodně jednodušší než boj.“

Giroux mu věnoval nevraživý pohled. „A co vy, monsieur?“ zeptal se jedovatě. „Pročpak vy nebojujete?“

Amory se rozesmál. Nenechal se snadno vyvést z míry, jen tak něco se ho nedotklo. Zato Copper se ohradila. „Můj muž je osvobozený od vojenské služby. Má slabé srdce.“

„Slabé srdce?“ podivil se Giroux a změřil si Amoryho metr osmdesát výšky.

„V dětství prodělal revmatickou horečku.“

Giroux se ušklíbl. Copper už ten nevěřící úsměšek viděla mnohokrát.

Upřímně řečeno, faktem bylo, že za Amoryho civilem bylo spíš úctyhodné povolání jeho otce než nemoc v dětství. Amory byl potomkem zámožné rodiny z Nové Anglie a absolventem elitní Cornellovy univerzity. Bral své nadřazené postavení jako hotovou věc. Copper, která pocházela z odlišného prostředí a absolvovala jenom nástavbu pro sekretářky, byla na podobné narážky citlivější.

Jednoho letního odpoledne na Long Islandu mu dovolila, aby ji svedl. Byl jejím prvním milencem a k jejímu překvapení se s ní o půl roku později oženil.

Jeho ani její rodina nebyly z jejich svazku nadšené. Heathcovi nemohli uvěřit, že si Amory nevybral některou z debutantek z vyšší společnosti, které kolem něho každoročně poletovaly. Coppeřin tatínek, ovdovělý irský ocelář, byl zase přesvědčený, že Amory je potomkem jeho utlačovatelů. A jeden z jejich bratrů bezohledně konstatoval, že Amory nejspíš bude na ženské.

Vypadalo to však, že Amory obdivuje, jak její rodina vzdoruje nepřízni kapitalistického systému. Jako mnoha salonním intelektuálům se i jemu zamlouvala levicová ideologie. Nejspíš to bylo tím, že protiklady se přitahují. A své možná sehrál i fakt, že Copper, na rozdíl od některých dívek z vyšší společnosti, byla vstřícná, pokud šlo o sex.

Ji pak přitahoval jeho vzhled filmové hvězdy. Měl husté blond vlasy a fialkově modré elektrizující oči, jaké neviděla u nikoho jiného. Byl přirozeně kultivovaný a samozřejmě zběhlý ve světě, po kterém ona jen pokukovala.

Do Evropy se dostal jako válečný korespondent. Copper odmítla zůstat za oceánem, a tak ji vzal s sebou, přičemž využil rodinné konexe, aby získal akreditaci pro oba dva. Mělo to být jejich první velké společné dobrodružství. Zastával názor, že každý má nárok na nějakou válečnou trofej. V jeho případě to měla být Pulitzerova cena. Kromě toho psal román, který aspiroval na druhý nejlepší literární počin hned po Hemingwayovi (jehož ostatně vyhledal hned po příjezdu do Paříže). Měl, pravda, také nějaké ty chybičky, ale Copper nepochybovala o jeho pronikavé inteligenci.

Jeho obdivuhodný intelekt byl nakonec hlavním důvodem, proč s ním ještě zůstávala. Od sňatku uplynulo osmáct měsíců a mnohé její iluze vzaly povážlivě zaslé, hlavně očekávání, že bude věrný. Jak šlo o ženy, neměl zábrany. Bratr ho odhadl dobře.

Jednou v noci, opilý namol, jí prozradil, že otec matku podváděl po celé manželství a že ona se to „naučila akceptovat“. Jaksi samozřejmě předpokládal, že Copper si z toho vezme příklad.

Copper zaklonila hlavu a nechala vlát vlasy ve větru. Dlouhé, bohaté, měděně zbarvené kadeře způsobily, že ve svých šestadvaceti slyšela víc na přezdívku Copper čili Zrzka než na své vlastní jméno Oona. Vlasy jí šly pěkně dohromady se světlou pleť a šedozelenýma očima a to vše napovídalo o jejím keltském původu. Uvolnila se; vítr ve vlasech jí dělal dobře.

Ženy, které viděla na ulici, byly mnohem lépe oblečené než Američanky. Sebevědomě trůnily na kolech, anebo se nesly na klínových podpatcích, ramena téměř mužsky rovná. Na hlavách měly posazené extravagantní klobouky. V sukních pod kolena odhalovaly lýtka. Jak se jim podařilo vypadat tak elegantně? Přídělové hospodářství doma i v Británii znamenalo jednoduché, fádňní oblečení. Jak to, že tyhle Francouzky dokázaly v mnohem horších podmínkách působit tak šik? Muselo pro to existovat nějaké galské tajemství a Copper byla odhodlaná tomu přijít na kloub. Ať jde ta falešná skromnost, kterou jí vnucují ženské časopisy, k čertu.

Naklonila se dopředu a překřičela vítr: „Chci šaty podle pařížské módy!“

Amory se k ní natočil z předního sedadla a poskytl jí pohled na svůj řecký profil. „Cože?“

„Šaty podle pařížské módy. Chci nové šaty.“

Zatvářil se pohrdavě. „Nikdy jsem si nemyslel, že jsi všák na šaty.“

„To je mi jedno. Prostě chci nové šaty,“ trvala na svém. „Už mám khaki plné zuby.“ Vážně už měla až po krk olivově zelených kombinéz a nevzhledných uniforem, což byl její veškerý šatník. Měla pocit, že je tomuhle krásnému městu a oněm povzneseným Pařížankám pro smích.

„Co na to říkáte, Girouxi?“

Giroux se kysele ohlédl na Copper. „Ženy. Všechny jsou stejné. Někomu vás představím. Ale povinnost volá. Zábava až potom.“



„Tady zastavte,“ zavelel Giroux. Amory podle Francouzova pokynu zaparkoval džíp nedaleko skupinky mužů, kteří

okouněli na rohu ulice na Montmartru. Měli na sobě obnošené šaty, až příliš lehké vzhledem k počasí.

„Jsou z hnutí odporu?“ zeptala se Copper Amoryho.

„Vypadá to tak.“

Copper si připravila fotoaparát a cvičně zaostřila. Muži jí pózovali, nadýmali hrudníky, mávali čepicemi a hvízdali na ni.

Zezdola ulice se ozvalo volání. Do mužů jako když střelí. Zmizeli za rohem, jen jim podrážky klapaly o dlažbu.

Giroux trhl hlavou směrem k Amorymu a Copper, aby je následovali.

„Teď uvidíte, co se stane kolaborantům.“

Běželi za skupinkou mužů do další ulice tvořené řadou obyčejných domků. Skupina mužů obstoupila svoji oběť, mladou matku, která vyšla z jednoho domu a tlačila před sebou kočárek. Teď se zoufale snažila otevřít dveře a vrátit se dovnitř. Muži ji vyvlekli i s kočárkem zpátky na ulici.

„To je žena,“ vykřikla Copper. Tahanice neustávala. Copper měla strach o dítě v kočárku, které pronikavě plakalo. Amory chytil Copper za ruku a pevně ji držel.

„Nemíchej se do toho.“

Žena měla na sobě kabát a baret. Za chvíli se kabát válel po zemi. Někdo vytáhl dítě z kočárku. Matka se po něm s děsem ve tváři natahovala. Rozcuchané vlasy jí padaly do obličeje. Nemohlo jí být víc než devatenáct či dvacet let. Zoufale muže o něco prosila, ale někdo ji uhodil přes tvář tak, až upadla. Pak ji zvedli na nohy a začali z ní strhávat oblečení.

Copper měla srdce až v krku. „Co provedla?“

„Byla milenkou gestapáka,“ odpověděl Giroux. Nezapojil se do šarvátky, ale pozorně přihlížel. Potahoval z cigarety a přivíral oči před kouřem. „To dítě je jeho.“

„Co jí udělají?“

„Podívejte se, jak je vypasená. Ta svině,“ prohlásil Giroux hořce. „Cpala se máslem, zatímco my jsme hladověli.“ Žena už byla skoro nahá a snažila se zakrýt si prsa a tvář. Měla bledou pleť, teď pokrytou červenými otisky rukou.

Ulice, která byla zprvu skoro prázdná, se zaplnila čumily. Lidé vycházeli z domů a přidávali se k davu nebo pokřikovali z oken. Nenávist se šířila jako horký vítr. Nějaký muž držel ječící batole ve vzduchu, jako by jím chtěl praštit o dlažbu.

Matka se zoufale natahovala po dítěti, ale lidé do ní strkali a tahali ji za vlasy. V obličejí měla krvavé drápance.

Najednou se pokřikování změnilo v řev. Kdosi přinesl kuchyňskou židli a oprátku.

„To ne,“ vydechla Copper. Vytrhla se Amorymu a vyrazila k davu.

„Copper, vrať se,“ křičel Amory.

Propracovávala se davem směrem k ženě jako zadák při americkém fotbalu. Vrhla se k ní a snažila se ji chránit vlastním tělem. Ale čísi ruce ji odtrhly a neurvale ji hodily na zem.

„Zbláznila ses?“ Amory ji popadl a pomohl jí na nohy. „Mohli tě zabít.“

„Vždyť ji zlynčují! Udělej něco!“

„Tady se nedá nic dělat.“

Copper se bez dechu obrátila ke Girouxovi. „Zastavte je! Musíte jim v tom zabránit!“

Giroux potáhl z cigarety. „Jste statečná, ale hloupá, madam.“

Dav přitáhl zrádkyni k pouliční lampě. Ta naposledy zoufale vztáhla ruce k dítěti. Copper bezmocně přihlížela.

Ženu vyveklí z chumlu trýznitelů a posadili ji na židli. Kolem krku měla oprátku. Z očí jí tekly proudy slz.

Dav uvolňoval cestu drobnému starému muži. Měl na sobě bílou zástěru a v ruce držel kuchyňské nůžky. Ve scvrklém obličejí neměl žádný výraz.

„To je Le Blanc, mistr cukrář,“ informoval je Giroux. „Gestapo mu zabilo dva syny.“

Starý muž popadl hrst ženiných vlasů a pustil se metodicky do práce s nůžkami. Dav skandoval: „*Kolaborantka! Děvka!*“ Při prvním stisknutí nůžek začala žena plakat, ale pak se ztišila, jako by odevzdaně přijala svůj osud. Hlava se jí kývala ze strany na stranu.

Muž pracoval energicky. Lidé zajásali, když se poslední zlatavý pramen vlasů snesl na zem. Muž ještě nebyl spokojený s výsledkem své práce a systematicky likvidoval poslední zbytky porostu na ženině hlavě, dokud lebka nebyla skoro úplně holá. Pak jí plivl do obličejí, vmísil se zpátky mezi lidi a pomalu se vracel do svého krámku. Z davu se vynořovaly ruce a plácaly ho po zádech. Copper se modlila, aby už byl

konec a nic horšího se nestalo. „Vraťte jí dítě,“ zakřičela na chumel lidí.

Dav se posměšně zasmál a ruce předávaly dítě matce. Ta ho uchopila a přitiskla si ho na hrud. Dítě se zdálo být v pořádku, ale řvalo z plných plic, obličejík svraštělý a rudý. Matka jej přiložila k prsu a dítě začalo okamžitě sát, tělíčko se mu ještě otrásalo vzlyky. Giroux postrčil Copper směrem k ženě. „Tak do toho, Johanko z Arku. Vyfoťte ji.“

Copper přistoupila blíž. Fotoaparát držela u pasu. Zastříla na ženu, která byla šokem zkamenělá. Všechna její krása byla pryč.

„Promiňte,“ omluvila se Copper. Žena se na ni dívala krví podlitýma očima, ve tváři neidentifikovatelný výraz. Copper zmáčkla dvakrát spoušť.

Představení bylo u konce a dav se začal rozcházet. Pár lidí ještě přihlíželo, jak polonahá žena hladí a líbá svoje miminko jako zneuctěná Panna Marie. Dveře jejího domu zůstávaly zavřené a všechna okna měla zatažené závěsy. Odevzdaně seděla před domem, dokud někdo uvnitř nenašel odvahu a neotevřel dveře. Její šatstvo zůstalo rozházené a pošlapané na ulici a pěkný kočárek byl zničený.

„Konec představení,“ konstatoval Giroux lakonicky.

Copper sebrala roztrhanou blůzu a přehodila ji přes ženu. Urovnala ji na ní, jak nejlépe dovedla, aby trochu zakryla její nahotu. Amory ji rozzlobeně odtáhl pryč. „Jsi zatracený blázen. Co sis ksakru myslela?“

„Jak jsi tam mohl jen tak stát a nic nedělat?“

„Já jsem tam jen tak nestál, sbíral jsem materiál na reportáž. A tys tu byla proto, abys pořídila fotky pro Fritchleyho-Bounda, a ne aby ses postavila lynčujícímu davu.“

„Fotky mám,“ namítla Copper ochable. „A jestli bude mít moc velkou kocovinu na to, aby sesmolil článek, dám ho dohromady sama.“

„Jsi zatraceně impulzivní. Vůbec nemyslíš a skočíš do všeho po hlavě. Kolikrát ti mám říkat, že musíš zůstat nestranná?“

„To byla nechutná scéna.“

„Měla štěstí, že toho jejího bastarda nezmasakrovali,“ poznamenal Giroux. „Víte, jak zacházelo gestapo se svými vězni?“

„Jenom se zamilovala a měla dítě.“

Odfrkł si. „Ženská logika, co?“

„Vychovali mě tak, že nenávidím fašismus,“ odsekla Copper. „Mého tátu a bratry mlátili a zavírali do vězení zrovna takoví týpci. Ti vaši takzvaní partyzáni nejsou o nic lepší než Hitlerovi hrdlořezové.“

Giroux se na ni zkoumavě zahleděl. Pak zašlápl nedopalek cigarety. „Dobrá. Tak teď zajedeme pro ty vaše šaty.“

„Už je nechci,“ prohlásila Copper cestou k autu.

„Proč? Protože ostříhali jednu kurvu? Zasloužila si něco horšího.“

„Nevěřím, že ten člověk má něco společného s hnutím odporu,“ pošeptala Copper Amorymu. „Nesnáším ho.“

„Je docela dobře možné pohrdat Francouzi, a zároveň milovat Paříž,“ opáčil nevzrušeně Amory.



Vydali se směrem do centra. Copper využila zbývající místo na filmu k pořízení záběrů detailů, které ji upoutaly: kytic položených na místech, kde někdo zemřel, lidí vychutnávajících si kávu na sluníčku před kavárnami, jejichž okna byla provrtaná kulkami, či muže na žebříku, který odstraňoval německý nápis na vojenském kině. Začínala se uklidňovat.

Za dvacet minut dorazili před střídmy vchod do obchodu na elegantní ulici v blízkosti Champs-Élysées. Copper spatřila nápis Lelong a rozjasnila se. Lucien Lelong byl synonymem pro pudry, parfémy a róby, věci, které ji lákaly a sladce jí voněly. Byl symbolem přesně toho, po čem toužila.

„Vy už jste o Lelongovi slyšela?“ zeptal se Giroux, když zpozoroval její výraz.

„Ano, jistě,“ přiznala. Byla skoro ochotná odpustit Girouxovi tu odpudivou scénu s kolaborantkou. Kdyby měla něco, cokoli, co by neslo označení Lelong, symbol té nejklašičtější francouzské módy, připadala by si jako ve snu. Ale pak se zasmušila. „Ale jeho šaty si nemůžu dovolit.“

„O to se nestarejte. Jsem vycvičený v džiu-džitsu.“

„Džiu-džitsu?“

Poklepal se po nosu. „Vím, jak zatlačit na správném místě.“

Salon vypadal přesně tak, jak si Copper představovala: vymalovaný pastelovými barvami, osvětlený zářícími lustry a doladěný našasenými perlově šedými závěsy.

„To je nádhera,“ vydechla. Zdálo se, jako by válka se svým přísně účelným šatstvem byla rázem pryč. Elegantní róby i rafinovaně střižené šaty tu byly vystavené spolu s ladícími klobouky a doplňky. Vzduch byl jemně provoněný a odněkud z neviditelných reproduktorů se linula tichá hudba. Za pulty tiše postávalo několik prodavaček. V místnosti nebyl nikdo další. Copper se prstem dotkla luxusně vyhlížejícího saka. Nejbližší prodavačka jí věnovala zářivý úsměv.

„Mohu vám nějak pomoci, slečno?“

„Přišli jsme za monsieur Christianem,“ oznámil Giroux úsečně a nasměroval je ke schodišti v zadní části salonu.

Vyšli do prvního patra a ocitli se v ateliéru, protáhlé místnosti dobře osvětlené řadou oken. Působila tiše a opuštěně. Na dřevěných pannách viselo půl tuctu rozešitých, částečně sešpendlených šatů, ale v místnosti nebyly žádné švadleny a jejich pracovní nástroje byly poházené na dlouhých stolech, jako by jejich majitelky utekly uprostřed rozdělané práce.

Giroux strčil do dveří a vstoupili do menší místnosti. Všude povlávaly šedé krepdešínové závěsy, dřevěné ostění bylo natřené perleťovou bělobou a místnost osvětlovaly bronzové nástěnné lampy. Zdi byly ověšené zrcadly, asi aby se na sebe zákaznice mohly dosyta vynadávat, ale i takhle místnost byla prázdná až na muže, který stál za závěsem u jednoho z oken a vyhlížel na ulici. Měl na sobě šedý proužkovaný oblek a trochu splýval se závěsem. Otočil k nim obličej a úzkostlivě na ně pohlédl.

„To je monsieur Christian,“ představil ho Giroux. „Přivedl jsem vám zákaznicky, šéfe.“

Monsieur Christian, který, ač očividně středního věku, už plešatěl, vystoupil ze svého úkrytu a přešel k nim, jakoby obestřený trochou tajemství. „Těší mě.“ Uchopil Coppeřinu ruku a zdvořile se nad ni naklonil.

„Dobrý den,“ pozdravila nejistě. „Omlouváme se, že vás rušíme ve vaší svatyni.“

Odmítavě mávl rukou. „Velmi rád vás poznávám, madam...?“

„Heathcotová.“

Měl trochu potíže s výslovností anglosaských souhlásek. „Paní Eat-Cotová.“ Naklonil hlavu a pozorně si ji prohlédl od hlavy až k patě. „Co byste si představovala?“

Než stačila odpovědět, vmísil se do rozhovoru Giroux: „Šaty. Komplet s kloboukem. A doplňky.“

„Pardon, omlouvám se, to všechno si nemůžu dovolit,“ nervózně se usmála Copper. „Chtěla bych jenom šaty, možná s –“

„Lucien Lelong bude poctěn, když vám bude smět věnovat úbor jako dárek,“ pokračoval Giroux. „Že ano?“

Monsieur Christian se zakabonil. „Dárek?“

Copper se cítila trapně. „To nebudu moci přijmout.“

Giroux ji ignoroval. „Kampak zmizeli všichni vaši zákazníci?“ pronesl pohrdavě. „Máte tu nějak pusto. Třeba je to proto, že vaši zákazníci byli samí náckové, kolaboranti anebo si vydělávali na černém trhu. Asi je teď pro ně i jejich paničky bezpečnější držet se doma.“

Monsieur Christian se začervenál a vtáhl dolní ret jako přistižené dítě. Copper se otočila ke Girouxovi. „Takhle jsem si to nepředstavovala, pane Giroux. Nečekám, že dostanu něco zadarmo. Jen mi řekněte, kolik to bude stát.“

„Nebude to stát nic,“ trval na svém Giroux. „Salon Lelong kolaboval celé čtyři roky s nacisty. Je načase to odčinit.“

„Módní dům Lelong si celé čtyři roky udržoval od Němců odstup,“ pronesl monsieur Christian tiše, celý zrudlý. „Jedině díky našemu salonu se v Paříži udrželo ještě vůbec nějaké pořádné krejčovské řemeslo.“

„A kdo stojí o vaše fajnové řemeslo?“ odsekl Giroux. „Vy, Chanel a další buržoazní paraziti se podbízíte různým zbohatlíkům a dekadentům a je vám úplně jedno, jakým jazykem mluví. Všichni jste zrádci.“

„Dovolte, abych s vámi nesouhlasil, monsieur.“ Návrhář ještě o poznání klesl hlasem. Očividně si neliboval v konfrontacích, ale udržoval si jistou tichou důstojnost. „Máme svůj vlastní pohled na věc. Ale to sem teď nepatří. Bude nám potěšením postarat se tady o dámu.“

„To nemohu přijmout,“ odmítla Copper a upřeně se podívala na Giroux.

„Ujišťuji vás, slečno, že to bude příjemnější než tady jen celé dny stát bez zákazníků,“ odpověděl s lehkou ironií

monsieur Christian. „Když se pánové laskavě vzdálí, vezmu vám míry.“

„Proč bych měl odcházet?“ mračil se Giroux.

Monsieur Christian protočil panenky. „Vyloučeno, abych bral míry v přítomnosti pánů.“

„Cože – to u toho nemůžu být ani já?“ protestoval Amory. „Vždyť jsem její manžel.“

„Zejména ne manžel.“

„Je to moje žena, krucinál.“

Místo odpovědi návrhář ukázal rukou směrem ke dveřím a zavřel oči. Bylo zřejmé, že se ani nehne, dokud budou muži uvnitř. V jeho nehybnosti byla jistá autorita a ke Coppeřinu pobavení se Amory a Giroux dali do pohybu a práskli za sebou dveřmi. Monsieur Christian s povzdechem otevřel oči. „Tak,“ pronesl s úlevou. „Budete tak laskava a odložíte fotoaparát? A svrchní ošacení?“

Copper se rozhodla, že řešení finanční otázky přesune na později. Popadla rolleiflexku, která ji už beztak tížila na krku, a položila ji na stůl. Svlékla si uniformu. Monsieur Christian ji pečlivě složil, jako by to byla bůhvíjak drahocenná róba, a pozorně se na Copper zadíval. Přemýšlivě si mnul tvář.

„To je škoda,“ prohlásil.

„Co?“ Překvapivě se před návrhářem vůbec necítila v rozpacích, třebaže byla fakticky polonahá.

„Vaše proporce.“ Změřil ji přes prsa a vtáhl rty. „Ale to se dá snadno spravit.“ Přinesl kartonovou krabici a zvedl víko. Objevily se dva oblé předměty. „Tohle doporučuji svým zákaznicím, k nimž nebyla příroda tak štědrá.“

„Vycpávky?“

„Gumové. Ještě předválečné. Dneska už se neseženou.“

„Ne, díky. Spokojím se s tím, co mám.“

Odložil je stranou. „Je to na vás. Ale nebudete vypadat jako Francouzka, madam.“

„A to je dobře, nebo špatně?“

„Chybějící křivky se považují za nedostatek, který obvykle napravujeme pomocí vycpávek.“

„Prosím, jen žádné vycpávky.“

„Ale ve vašem případě – dlouhé nohy, vysoko posazený pas, a když vezmu v úvahu vaši výšku a energii...“ Obešel ji

kolem dokola a pozorně ji studoval. Zamyšleně se poklepal po tváři. „Jste očividně atletický typ.“

„Nesnáším sport. Ale obecně vzato jsou Američanky dost aktivní, to ano.“

„Vskutku. Vznáší se kolem vás něco chlapeckého – rozumějte, to není nic špatného. Naopak. Vlastně...“ Zdálo se, že ho něco zaujalo. „Vlastně je to inspirativní. Bude to výzva. Vlasy jsou obstojné. Obličej taky, samozřejmě. A nohy máte naprosto úžasné.“

„To jsem ráda, že jste schválil aspoň něco.“

„Pamatuji si doby, kdy ukázat kotník se považovalo za vrchol obscénnosti. Teď se odhaluje celé lýtko. Tak se do toho pustíme.“

Dal se do práce. Zatímco jí bral míry, prohlížela si pro změnu ona jeho. Měl dlouhý zobanovitý nos a měkká citlivá ústa. Zaznamenala oslnivě vyleštěné černé boty a naškrobené manžety, lehký závan kolínské.

Otevřely se dveře a dovnitř nervózně strčila hlavu jedna z prodavaček. „Promiňte, monsieur Christiane, ale ten člověk, ten Giroux, si bere všechno, na co přijde. Cpe si to do kapes.“

„Ať si vezme, co chce,“ netrpělivě ji odháněl návrhář. „Zmizte.“

Dveře se zase zavřely. Monsieur Christian si zručně črtal do notesu množství siluet. „Můžu se zeptat, jak se Američanka dostane za války do Paříže?“

„Můj muž je válečný zpravodaj. Rozhodil sítě a podařilo se mu získat akreditaci i pro mě, abych se k němu mohla přidat.“

„Většina žen by o takovou akreditaci nestála.“

„To já se pouštím do dobrodružství ráda. Jen co jsem se naučila chodit, hned jsem se věšela tátovi i bratrům na paty. Dokonce jsem jako malá nosila i transparent.“

„Transparent?“

„Stálo na něm *Slušný plat za celodenní práci.*“

„Dobré heslo.“

„To mě od mládí formovalo.“

„Váš manžel je krásný muž,“ změnil téma monsieur Christian. „Vážně, je to jeden z nejpohlednějších mužů, jaké jsem kdy viděl.“

„Ano, snadno na sebe upoutá pozornost. Ale už od něj